

NE NA LC DD NT **VU** EN CR RE

Sårbar (VU)
A2bc+3bc+4bc; D1

Klass: *Lecanoromycetes*, **Ordning:** *Caliciales*, **Familj:** *Caliciaceae*, **Släkte:** *Calicium* (spiklavar), **Art:** *Calicium quercinum* - ekspik Pers. **Synonymer:** *ekspiklav*

Kännetecken

Ekspik har en matt, grå, tämligen tjock och vårtig bål. Apothecierna är knappnålslika, 0,7–1,0 mm höga, med tjockt svart skaft och brett huvud med en tydlig vit pruina på undersidan. Sporererna är 2-celliga och bruna. Arten känns igen på den tydliga gråa bålen och på att huvudets undersida har en tydlig vit pruina.

Utbredning och status

Arten är funnen från Skåne till Dalälvsområdet och den har en tydligt östlig tendens även om den inte är hittad på Gotland. Dessutom är den känd från Medelpad. Arten kan ha minskat något de senaste 50 åren, men förekommer fortfarande i de flesta landskapen i södra och mellersta Sverige. I Östergötland och Södermanland har dock många nyfynd gjorts och omkring 200 aktuella lokaler är kända. Den förekommer också i Danmark (rödlistad), Norge, Finland (rödlistad), i Centraleuropa och Nordamerika. På Brittiska öarna och i Tyskland har arten tidigare funnits men anses nu vara försvunnen.

Ekologi

Arten förekommer praktiskt taget enbart på grov bark och ved av gamla ekar i öppna skogar. Sällsynt förekommer arten även på andra ädellövträd. Oftast finns den på få träd på varje lokal.

Hot

Arten hotas genom att gamla lövträd försvinner och särskilt genom att ekhagar och andra liknande miljöer växer igen. Arten är eventuellt även hotad av luftföroreningar.

Åtgärder

Hagmarker, parklandskap och lövängar med rika förekomster av ekspik måste hållas öppna och inte omföras till barrskog.

Övrigt

Utländska namn – NO: Eikenål, DK: Egenålelav, FI: Tammennuppijäkälä.

Naturvård

Konventioner: Typisk art i 9070 Trädklädd betesmark (Boreal region (BOR) och Kontinental region (CON))

Litteratur

Tibell, L. 1977. Lavordningen Caliciales i Sverige. Inledning och släktet Calicium. *Svensk Bot. Tidskr.* 71: 239–259.
Tibell, L. 1999. Caliciales. *Nordic Lichen Flora 1*: 20–94. Bohuslän '5, Uddevalla.

Författare

Leif Tibell 1984. Rev. Ulf Arup 1999. © ArtDatabanken, SLU 2005.